

Veehouder Erwin Somsen kiest voor een eenvoudig management op zijn bedrijf met 55 melkkoeien. Hij geeft zijn koeien blokken voer aan het voerhek, waarbij ze gemiddeld 8619 kilogram melk produceren. Somsen gaat niet voor grote wijzigingen, het gaat bij hem om de puntjes op de i.

De sproeiers draaien op volle toeren en de koeien liepen weken lang alleen 's nachts in de weide. Toen de zomerhitte begin juni aanving, draaide Erwin Somsen (41) het stalritme van de koeien om. Tot begin augustus bleven de koeien overdag op stal en gingen ze in de avonduren naar buiten. 'Ik wil niet alleen in de extreem warme dagen de koeien overdag binnenhouden. Als je te vaak het ritme wisselt, houd je te veel onrust in de stal', stelt Somsen. De veehouder heeft samen met zijn vrouw Erica (40) een bedrijf met 55 voornamelijk roodbonte melkkoeien in het Gelderse Aalten. Bij zijn veestapel valt direct het lage aantal jonge dieren op, zestien stuks in totaal. 'We hebben niet veel stalruimte over en met de nieuwe mestwetgeving moeten we ook mest afvoeren. Beperkt jongvee aanhouden geeft meer ruimte op ons bedrijf.' Een deel van het jongvee verkoopt Somsen sinds zes jaar aan de buurman met het recht van eerste koop op de vaarzen

die hieruit opgroeien. Bij de verkoop van de kalveren en de aankoop van de vaarzen houden de burens de geldende dagwaarde als richtlijn. 'Voor de opfok is nog niet alles super op orde, maar daar wordt nog aan gewerkt. We hebben hier uiteindelijk alletwee voordeel van. De buurman kan op deze manier de jongveeopfok goed inpassen bij de varkensstak en het werk buitenshuis. Voor mij is het grote voordeel dat ik toch verder kan werken met nakomelingen uit eigen koefamilies.' Het aantal kalveren voor de vervanging

Erwin Somsen: 'Bij een koe die goed blijft geven, laat ik de krachtvoergift niet dalen'

blijft echter ondanks deze werkwijze beperkt. Sinds twee jaar is een aantal van de melkkoeien geselecteerd voor de inseminatie met een Belgisch-wit-

blauwstier. Deze keuze maakte Somsen na het onderzoek naar de neospora-status van de veestapel, waaruit naar voren kwam dat vijftien koeien drager zijn van deze ziekte. 'Door deze maatregel houd ik verdere verspreiding van neospora buiten het bedrijf. Afgelopen jaar hebben we amper afzetters gevonden, dus ik heb het idee dat we de goede kant op gaan. Het nadeel is wel dat we weinig selectiemogelijkheden hebben.'

Stadeldochters favoriet

In het stiergebruik voor zijn melkvee laat Somsen zich leiden door het SAP. Momenteel gebruikt hij de combinatie met Kian en Taco veel, terwijl de laatste jaren Stadel en Faber de boventoon voerden. In een opsomming komt Stadel dochter Kampje 281 naar voren. Deze vaars schrijft in 329 dagen lactatie een

Stadeldochter Kampje 282 produceerde als vaars 8825 kg melk met 4,65% vet en 3,51% eiwit in 305 dagen

productie van 7931 kg melk achter haar naam, met 4,84% vet en 3,80% eiwit. Zij verdient haar favorietenrol bij de veehouder vooral door het exterieur van 85 punten. Uier en benen noemt hij als haar sterkste onderdelen. Het rollend jaargemiddelde van de veestapel laat een hogere productie zien. De meest recente formulieren tonen een berekening op basis van 54 dieren, die 8619 kilogram melk produceren met 4,42% vet en 3,56% eiwit.

Krachtvoer op gevoel

Een blik in de stal van Somsen maakt direct duidelijk dat er geen uitgekiend rantsoen aan te pas komt. Grote blokken mais en graskuil zijn met de kuilvoersnijder aan het voerhek geplaatst. 'Luxer voeren met soja of iets dergelijks past niet binnen ons systeem. Het moet vooral eenvoudig blijven.' Deze eenvoud wordt ook in het krachtvoergebruik toe-

Kampje 281 (v. Stadel) poseert in het weiland naast de sproeiers

Eenvoud in Aalten

Erwin Somsen: 'Ik kan het niet aanzien als de voergang leeg is'

gepast; Somsen gebruikt slechts één soort krachtvoer waarvan hij de gift grotendeels op gevoel bepaalt. Vanaf het begin van de lactatie tot op drie weken wordt de krachtvoergift opgebouwd tot negen kilogram voor de vaarzen en elf kilogram voor de oudere dieren. Wanneer Somsen de productielijsten afleest en ziet dat de melkgift afneemt, dan vermindert hij handmatig de hoeveelheid krachtvoer. 'Soms gebeurt het dat een koe nog maar een maand voor de droogstand zit, maar toch de maximale gift krijgt. Een koe die goed geeft, laat ik niet zakken.'

De kosten voor krachtvoer in het boekhoudrapport komen op 4,05 cent per kilogram meetmelk. 'Ik denk dat we door de krachtvoergift te verhogen wel zo'n 500 kilogram meer productie kunnen halen. Maar elke verandering in het bedrijfssysteem heeft veel meer gevolgen. Een hogere productie heeft minder koeien tot gevolg en dus minder mestafzet, maar wat gebeurt er bijvoorbeeld met

het ureumgetal? Nu red ik het om de BSK het hele jaar boven de 40 te houden en op deze manier halen we een gemiddeld ureumgetal van 22.'

Aanpassingen voor comfort

De kunst om een goede productie onder de koeien te houden zit volgens Somsen niet in het gebruik van allerlei verschillende voedermiddelen. Volgens de veehouder zit de kracht juist in het verstrekken van veel en goed ruwvoer. De basisgedachte voor kwaliteit in de graskuil ligt in de niet te lange maaisneden op de 19 hectare grasland. 'Daarmee houd ik behoorlijk veel VEM in de kuil. Er zit dan minder structuur in het gras, maar dat krijgen de dieren met vijftig procent mais in het rantsoen wel voldoende binnen', stelt Somsen. 'Mischien is het voor een goede melkproductie wel het belangrijkste dat de koeien altijd een overdaad aan voer hebben. Ik kan het niet aanzien als de voergang leeg is.'

Om de voeropname nog verder te vergemakkelijken staat deze zomer een vervanging van het voerhek in de planning. Een aantal jaren geleden werd het oude Engelse voerhek al van 1,30 meter naar 1,40 verhoogd, maar voor de koeien die de hoogtemaat van 1,50 meter hebben bereikt, levert het toch problemen op. 'Met dit soort aanpassingen in de stal probeer ik de puntjes op de i te zetten in de bedrijfsvoering. Het lastige hierbij is wel dat je nooit aan kunt geven waar zo'n wijziging invloed op heeft.' Hij verwijst naar de veranderingen die twee jaar geleden in de stal plaatsvonden. De openingen in de zijmuren werden vergroot naar één meter en daarnaast veranderden ligplaatsen met rubbermatten in diepstrooiselboxen. 'Het celgetal lag de afgelopen winter onder de 100.000 cellen, er zijn tegenwoordig minder problemen met aureus en de koeien hebben geen dikke hakken meer. De verbeteringen in uiergezondheid zijn door de verschillende veranderingen niet precies te plaatsen. Maar daardoor is er in ieder geval veel minder ergernis.'

Christel van Raay

